

LJUDSKI GLAS

Glasiilo „Kmetško-delavske zveze“

Izhaja vsako sredo in stane za vse leto 60 K, za pol leta 30 K, za četrt leta 15 K, na mesec 5 K; posamezna številka K 1.40. — V inostranstvu razmeroma več.

Vse dopise in pošiljatve za uredništvo in upravništvo „Ljudskega glasu“, kakor tudi za tajništvo K. D. Z. pošiljajte frankirane na naslov: Ljubljana, poštni predal 168. Poštne proste so le reklamacije. Ustmena poročila: v Ljubljani, Šelenburgova ulica 6.

Po sklepu izvrševalnega odbora sklicujemo

XIII. redni strankin zbor na dni 14. in 15. avgusta 1921 v dvorano Delavskega doma v Trbovljah.

Spored razpravljanja:

- 1.) Potrditev delegatskih izkaznic.
- 2.) Tajniško in blagajniško poročilo.
- 3.) Poročilo o delovanju v ustavotvorni skupščini. Politični položaj. Taktika.
- 4.) Delo za združenje proletarijata v Jugoslaviji in Internacionala.
- 5.) Poglobljenje organizacijskega duha.
- 6.) Vprašanje delavskih domov.
- 7.) Občinska politika.
- 8.) Agrarna politika.
- 9.) Razni predlogi in slučajnosti.

Eventuelni predlogi posameznih organizacij morajo biti poslani centralnemu tajništvu (Ljubljana, poštni predal 168) najpozneje do 1. avgusta.

Pravico udeležbe imajo vse organizacije JSDS in KDZ, ki bodo obračunale pravilno do konca julija.

Pravico in dolžnost udeležbe imajo vsi člani načelstva, izvrševalnega odbora in kontrole ter strankini poslanci. Vsi ti imajo tudi glasovalno pravico, razen v zadevah njih lastnega delovanja.

Vsaka organizacija ima pravico do enega delegata, večje organizacije pa za vsakih 50 članov do enega, pri čemer se ostanki pod 25 članov ne vpoštevajo, 25 ali več članov pa se šteje za 50. Število delegatov se računa na temelju števila tistih članov, za katere je dotična organizacija poravnala prispevke za junij. Če se je pa julija število njenih članov zmanjšalo, se računa število delegatov na temelju julijskega članstva.

Za vsakega delegata naj bo izvoljen tudi po eden namestnik.

Potne stroške delegatov morajo plačati krajevne organizacije.

Za delegata morejo biti izvoljeni tudi člani drugih organizacij JSDS ali KDZ, toda le iz istega okrožja. Posamezni delegati smejo biti poverjeni tudi z več glasovi, oziroma smejo zastopati po več organizacij, nihče pa ne sme imeti več nego pet glasov.

Na članske zbere, ki bodo volili delegate, morajo biti povabljeni vsi člani, nečlani pa ne smejo biti navzoči. Voljen sme biti le imenoma določen kandidat; organizacije torej zastopstva ne smejo odstopiti še neznanemu delegatu kake druge organizacije. Organizacije, ki žele imeti skupnega delegata, se morejo torej pred volitvijo dogovoriti. Če bi delegat ene organizacije ne dobil večine v drugi, je treba ponovnega dogovora in zborovanja, ali pa se dajo zastopati organizacije vsaka po svojem delegatu.

Namestnik nastopi kot delegat, če mu izda pravi delegat potrdilo, da se strankinega zbora ne misli udeležiti, ali pa če mu potrdi odbor, da je prvi delegat zadržan. Če namestnik tega potrdila nima, mu bo izdana delegatska izkaznica šele na strankinem zboru, če se ga pravi delegat ne udeleži.

Glasovalno pravico imajo na strankinem zboru le tisti delegati, ki so navzoči ves čas zborovanja. Ni torej dopustno, da bi bil kak delegat navzoč prvi dan, za drugi dan pa bi hotel pooblastiti svojega namestnika. — Delegat, ki pride nepozno, izgubi svojo delegatsko pravico, če je bila izdana že delegatska izkaznica njegovemu namestniku.

Za delegata sme biti izvoljen le tisti član, ki je naročen na kak strankin politični list (Naprej, Volksstimme, Ljudski glas ali Enakost) in je že najmanj tri leta organiziran. Člane, ki še niso tri leta organizirani, smejo voliti le organizacije v tistih krajih, kjer prej ni bilo organizacije niti JSDS niti KDZ.

Strankin zbor je suveren (pri svojih sklepih popolnoma neodvisen). Njegovi sklepi so veljavni za vse organizacije in člane JSDS in KDZ. Posamezni delegati so za svoje delovanje na zboru odgovorni edinole svoji vesti.

Odbori posameznih organizacij naj naznanijo imena izvoljenih delegatov ter njih namestnikov najpozneje do 4. avgusta centralnemu tajništvu v Ljubljani, poštni predal 168, da dobe pravočasno delegatske izkaznice.

V Ljubljani, dne 11. julija 1921.

Centralno tajništvo JSDS in KDZ.

Samostojneži proti viničarjem.

Minister Pucelj noče podpisati viničarskega reda.

Iz Beograda smo dobili obvestilo, da poljedelski minister Pucelj, voditelj Samostojne kmečke stranke, noče podpisati viničarskega reda, katerega je predložila ljubljanska deželna vlada in ki je bil sklenjen in sprejet od vseh strank po dolgotrajnih posvetovanjih in konferencah v Mariboru. Viničarski red so podpisali v ministrskem svetu vsi ostali ministri, ko pa so ga izročili ministru Pucelju, je ta odrekel svoj podpis.

Iz početka nismo mogli verjeti, da bi zastopnik Samostojne kmečke stranke, torej stranke, ki je s pomočjo ravno teh viničarjev in kočarjev na Štajerskem dobila štiri poslance, s tako lahkim srcem prodal viničarje na korist bogatih posestnikov, a izkazalo se je, da smo imeli o teh samostojnežih le še predobro mnenje. Izkazalo se je, da imajo tudi samostojneži ravno tako dvojni obraz, kakor klerikalci.

Znano je, da na Štajerskem na tisoče viničarjev, ki trpe in stradajo vsled neznosnih življenjskih razmer in požrečnosti in oderuštva bogatih posestnikov in vinogradnikov. Naša Kmetško-delavska zveza je šla zato takoj na delo za to ubogo ljudstvo in organizirala viničarje, ter s svojim možatim nastopom prisilila vlado, da je začela počasi razmišljati, kako naj se pomaga temu stanu.

Ko so videli klerikalci in samostojneži, da jim preti nevarnost, če bi se rešili viničarji svoje bede vsled naše pomoči, so tudi oni začeli slepomišiti med viničarji z raznimi obljubami. Ko je deželna vlada lansko leto

sklicala na zahtevo Kmečko-delavske zveze prvo konferenco v Mariboru, se je že pokazalo, da samostojneži in klerikalci ne mislijo resno z rešitvijo viničarskega vprašanja. Le vsled našega odločnega delovanja v Beogradu in Ljubljani pa so se končno zedinile vse stranke v tem, da je treba nujne pomoči viničarjem potom novega viničarskega zakona in zakona o bolniškem zavarovanju.

Naša Kmetško-delavska zveza je predložila zato nov osnutek viničarskega reda in predlog za ustanovitev viničarskih bolniških blagajn. Na letošnji konferenci v Mariboru so zastopniki naše Kmetško-delavske zveze prodrli s temi predlogi — čeprav so naši nasprotniki marsikaj še pokvarili v naših predlogih na škodo viničarjev — in z vsemi glasovi se je sprejel novi viničarski red za osnovanje bolniških blagajn. Zastopniki samostojnežev, poslanec Mermolja in samostojni voditelji Zabavnik, Žunderl in Zupanič, so tudi glasovali za končno izvršitev tega vprašanja. Vsled tega je deželna vlada predložila novi zakonski načrt o bolniških blagajnah v Beograd — da bi beseda meso postala — in glej — vodja Samostojnežev minister Pucelj noče podpisati.

Kaj porečete k temu vi viničarji, bajtarji in trpini, ki čakate že dve leti v bedi in lakoti?!

Kaj porečete štajerski voditelji Samostojnežev Urek, Kirbiš, Mermolja, Žunderl, Zabavnik!? Ali ste morda vi tisti, ki ste svojega voditelja nahujskali, da dela tako?! In če ne, kaj boste storili, da se ta nezaslišana nesramnost vašega bogatega mesarskega voditelja in ministra Pucelja popravi?

Viničarji in kočarji! Po dejanjih boste sodili svoje voditelje. Zopet so se razkrinkali pred vami Samostojneži, zapomnite si jih, in ko pridejo med vas po glasove pri volitvah, takrat se spomnite na ministra Pucelja in vse njegove samostojne tovariše, tedaj zahtevajte odgovora. Zaupnike po deželi prosimo, da obveste in pouče viničarje o tem.

Dve leti že bijejo viničarji boj za svoj obstanek, dve leti trpe njih rodbine pomanjkanja, in tudi ta udarec bomo prenesli, ker vemo, da zmagali bomo vendar mi, če se bodo viničarji še tesneje sklenili svoje Kmetško-delavske zveze. Minister Pucelj pa bo dobil za svoje izdajstvo nad ubogim ljudstvom zasluženo plačilo in ž njim vred sramotno od vlade kupljena Samostojna kmetška stranka, ki je zopet pokazala, da je stranka bogatašev, ki samo stoji, in da se prav nič ne briga za tisto kmetško ljudstvo, ki dela.

Klerikalno časopisje straši

še naprej s Tonetom Kristanom. Kapitalisti se zavedajo, da so jim nevarne samo trdne organizacije, vedo pa tudi, da nezavedneže najlažje odvrnejo od organizacij, če mečejo blato po voditeljih. Kajti nezavedneži, ki sami nič ne delajo v organizacijah, lahko vrjujejo v „voditelje“, dočim vsi delavni se drugi vedo,

da odločujejo sami, da morajo „voditelji“ samo izvrševati tisto, kar je bilo sklenjeno. Zato tudi ne morejo stranke prodajati.

O Tonetu so zmirom govorili, da stranko prodaja. Tudi potem, ko že davno ni bil več voditelj. Delavstvo pa ni več verjelo. Kaj bo prodajal, ko ima že najvišjo ceno v žepu in se politike že nad pol leta ne udeležuje?! Takrat so si kapitalisti izmislili posebno zvijačo, da podaljšajo nezaupanje delavstva: izmislili in objavili so laž, da je dobil veleposestvo Belje v Vojvodini neki dr. Radulovič, to pa zato, da bodo potem še enkrat lahko strašili delavce z novo Tonetovo prodajo stranke. Naš dnevnik „Naprej“ je 25. junija prav jasno razložil ta meščanski trik.

Pobožni škofov list „Slovenec“ pa še 6. julija govori o tem dr. Raduloviču in o še enkratni prodaji soc. dem. stranke. Ali je kaj čudnega potem, če vera peša?

Razložite to ubogim klerikalnim backom, ki imajo prepovedano vzeti „Ljudski glas“ v roke. Najbolj preprost človek bo razumel, da je to podlo, dvakrat podlo pri listu, ki ga pišejo duhovniki.

Razen „Slovenca“ imajo klerikalci še tele časopise: „Domoljub“, „Bogoljub“, „Novi čas“, „Straža“, „Slovenski gospodar“, „Naša moč“. Vsi so prav tako bogoljubni kakor „Slovenec“, vsi pa tudi prav tako skregani z resnico. Zato tako pridno prepovedujejo „Ljudski glas“. Ponekod še odveze ne dobiš, če ga čitaš! Z resnico jih bomo pa končno premagali, samo „Ljudski glas“ morate vsi pridno razširjati!

Kraljevi namestniki.

Ne cesarjevega, temveč kraljevega namestnika dobi Slovenija v osebi g. Hribarja. O tem imenovanju piše „Naprej“ št. 152, z dne 9. t. m. med drugim sledeče:

Vloga kraljevega namestnika v Sloveniji z ozirom na zahteve modernega časa ni položena v prave roke. Prav dobro se še spominjamo, kako je nekoč g. Hribar kot ravnatelj banke „Slavije“ pozval predse svoje uradništvo, ki se je hotelo strokovno organizirati. Ob tej priliki je uradništvu prepovedal organizacijo ter uradnika, o katerem je sumil, da je zaupnik, odpustil iz službe. Skoro podobno je v tem pogledu ravnal tudi kot ljubljanski župan z magistratnimi uslužbenci.

Edino prednost ima, ki mu jo ne odrekamo, da je gospodarsko velikopotezen, dasi je tudi v Ljubljani s svojo velikopoteznostjo napravil marsikatero gospodarsko napako (elektrarno).

Mož bo izvedel likvidacijo. Koliko bo trpelo pod njegovim gospodstvom delavstvo, občine, mesta, uradništvo, o tem je danes težko govoriti. Gotovo pa je, da pride gosp. Hribar v Slovenijo zato, da likvidira, pometa in napravi „red“ v vseh onih zadevah, ki se ne vjemajo z njegovimi nazori, preko zahtev modernega časa, preko demokratizma in socialnih potreb.

Zob: (7. nadaljevanje.)
Socializem in vera.

Modrovanje navadnega človeka.

Predavnimi leti je živel v jutrovi deželi kralj, ki je imel čudodelen prstan. Kdor je nosil ta prstan, je bil vedno srečen. Mnogo rodov kraljevske rodbine se je vedno v vsem pokoravalo tistemu, ki je imel prstan. Pri svoji smrti je izročil vsak prednik ta prstan vedno najljubšemu svojemu sinu — s tem je že ta postal srečni glavar rodbine in kraljestva.

Naš kralj je pa imel tri sinove in vse tri je imel enako rad. Na smrtni postelji se ni mogel odločiti, kateremu bi dal čudodelni prstan. V tej zadregi da napraviti pri zlatarju še dva popolnoma enaka prstana, tako enaka, da še sam potem ni vedel, kateri je pravi. Poklical je k sebi posamezne sinove in jim izročil vsakemu po en prstan rekoč: Ljubi sin! Dobro veš, kako rad te imam, in gotovo si računal na to, da dobiš prstan ti. Toda — rad imam tudi druga dva sinova in ne maram jima pred svojo smrtjo greniti življenje. Zato ti dajem ta prstan na skrivaj, šele po moji smrti pokaži, da ga imaš.

To smo morali povedati, ker le predobro poznamo g. Hribarja iz prejšnjih let. Želimo pa, da novi namestnik umeva sedanji čas drugače, kakor je umel svojo dobo.

To je nujna potreba.

Delavske mezde.

O prevratu je začela draginja neverjetno naraščati. Delavske mezde so se pa izboljševale veliko bolj počasi, ker se ni nihče brigal za delavce. Zato so imeli delavci vedno veliko manj zaslužka, nego bi potrebovali za življenje. Organizacije so dokazale, da mezda ne zadošča niti za prehrano enega človeka, kaj še cele družine. Ker je pa industrija vsled prehodnih razmer tudi težko izhajala, ni mogla zvišati mezde kakor bi bilo treba. Organizacije same so to tudi izprevideli in se zadovoljile z draginjskimi dokladi, ki so se merile po številu družinskih članov. Na ta način smo prišli do protisocialističnega merila delavskih mezd po žetodnih mesto po delu. Dva delavca, ki sta izvrševala isto delo, sta zaslužila različno, samec včasih trikrat manj nego rodbinski oče. Krivično je bilo to, delo bodi plačano, ne potreba. Socializem ne uči usmiljenja, temveč pravičnosti.

Vendar nihče ne sme očitati organizacijam, da so se takrat s tem zadovoljile. Morale so, če ne bi se bila ustavila pri nas sploh vsa industrija, delavstvo pa bi sploh ne imelo zaslužka.

Zdaj si je pa industrija že precej opomogla. Če bi bil proletarij dobro organiziran, da bi mogel točno nadzorovati podjetniške dobičke, bi si lahko izsilil mezde po delu. Ker ni tako, se oglašajo industrijski kapital prej nego mi: družinske očete poganja na cesto, ker so zanj dražji nego samci... Tudi kapitalisti ne poznajo usmiljenja, žalibog tudi pravičnosti ne, temveč le svoj dobiček. Še celo državna tovarna je odpovedala delo rodbinskim očetom iz tega vzroka! Seveda tak oče številnih otrok ne bo dobil lahko dela, moral bo iti v podjetje, ki ne pozna draginjskih doklad. Tam so pa mezde zadostne komaj za samca, težko bo prehranil družino!

Braniti bomo morali te očete. Braniti s tem, da začnemo odpravljati draginjske doklade povsod in zahtevati tudi za samce take mezde, kakršne imajo oni. Samo, da ne pojde to povsod na mah. Sila sama ne bo zadoščala, dokler imamo toliko nezaposelencev. Treba bo poklicati na pomoč javno mnenje, zato bo pa treba mnogo več delati za spoznanje delavnih razmer. Spoznati bo treba vse ovire industrije same in jih odpraviti, spoznati bo treba vse, kar že vedo kapitalisti, spoznati bo treba posebno kapitalistične načine skrivanja dobičkov. V vseh štirih vrstah socialističnih organizacij bo treba poglobiti organizacijsko delo, predvsem odpraviti zanašanje delavstva na posamezne voditelje-predsednike. Vsi delavci bodo morali pomagati razdeljevati si delo, bolj pogosto se shajati in drug drugemu razlagati in poprav-

Vsak izmed sinov je bil seveda zadovoljen, o drugih dveh si je pa mislil, da sta zadovoljna zato, ker še vedno upata, ker ne vesta, da je oče svoj prstan že oddal njemu. Vsi so bili zadovoljni, le to je bilo hudo, da je bil ljubljani oče na smrtni postelji. Vsi so ga resnično ljubili, in čeprav je vsak mislil, da bo po njegovi smrti on njegov naslednik, vendar bi bili vsi trije radi videli, da bi živel še mnogo let. Toda smrt je neizprosna, niti največja ljubezen je ne premaga. Umril je.

Dolgo se ni nobeden izmed sinov ojunčil, da bi pokazal svoj prstan. Vsak je mislil — zakaj bi žalostil druga dva — kraljestvo mi ne uide. Pa minila je prva žalost, ker so se oglasile potrebe življenja: gospodarja je manjkalo. Sinovi so bili prisiljeni, da povedo staršinskom, kdo ima prstan.

Lahko si mislite, kako je bilo vsem pri srcu, ko so pokazali naenkrat vsi trije vsak svoj prstan in zatrjevali, da jim ga je dal oče skrivaj zato, da ne bi žalil drugih dveh, ki jih je enako ljubil. Nastal je prepir, ki še do danes ni rešen. Pa tudi nikdar rešen ne bo, ker ne more biti. Kvečjemu, če bi tisti kralj od mrtvih vstal in povedal, kdo je dal iz ljubezni do svojih sinov ponarediti tisti

ljati svoje novo pridobljene vednosti. Treba bo mnogo čitati in računati, treba bo iskati tudi ozkih vezi z delavskimi organizacijami drugih držav, ker je sicer tako delovanje nemogoče. Treba se bo učiti tudi mednarodnega jezika, ker ne bo več zadščalo, da so poučeni samo posamezni jezikovno izobraženi inteligenti. Ne da bi jim ne zaupali, toda pre malo jih je, vsega dela ne bodo zmogli, pa tudi strokovnega znanja ne morejo imeti iz vseh strok. Delavci posameznih strok si bodo morali sami poiskati mednarodnih zvez. To brez esperantskega jezika ne pojde. Pa tudi denarja bo treba več! Centrale in krajevni odbori bodo potrebovali sredstva, da jim ne bo treba pri vsakem pismu vprašati, če bomo imeli za znamke. Mnogo bolj požrtvovalni bomo morali biti, vse nepotrebne izdatke bomo morali omejiti, posebno tiste za pijačo, ki je pa itak ne bomo več toliko popili, ko bomo bolj pridno delali. V gostilniški družbi pijemo, čeprav nismo žejni, pri takem delu se pa na pijačo še ne spomnimo ne.

Če bomo tako delali, bodo vse štiri naše organizacije kmalu dosegle notranjo in zunanjo višino. Popravili bomo vse, kar smo zamudili v zadnjih dveh letih, ko smo samo zvezde klatili, mesto da bi orali ledino. Po tej poti bomo rešili industrijo in sebe. To je pa tudi edina rešitev našega kmetskega proletarijata. Tega je namreč vedno več, do zdaj so bili proletarci samo bajterji, zdaj so že mali posestniki, tudi srednji posestniki ne izhajajo več, drug za drugim bodo morali iskati dela v industriji, ker jih naša revna zemlja tudi pri 16urnem delavniku ne bo mogla več rediti v konkurenci z bogatimi kraji Jugoslavije.

Vse naročnike „Ljudskega glasu“, ki so v zastanku z naročnino, prosimo, da poravnajo takoj naročnino tudi za julij, sicer jim prihodnjo številko ustavimo. To velja tudi za organizacije, ki še niso obračunale za junij. Naročnikom smo priložili položnice. Člani KDZ naj pa poravnajo svoje prispevke pri odboru. Pozivljamo tudi odbornike, da poskrbijo, da bodo vsi člani plačevali članarino za naprej.

Uprava „Ljudskega glasu“ in
Centralno tajništvo JSDS in KDZ.

Ker nam nekateri sodrugi še vedno dopisujejo na stare naslove, prosimo vse dopisnike, da naslavlajo vse dopise za centralno tajništvo JSDS in KDZ in za upravnništvo ali uredništvo „Ljudskega glasu“ kratko:

Ljubljana, poštni predal 168.

Iz stranke.

Bohinjska Bistrica. Krajevna organizacija KDZ v Bohinjski Bistrici vabi vse člane na sestanek, ki se bo vršil v nedeljo dne 17. julija v hotelu „Bistrica“ v dvorani pri Kosu.

Člani naj prinesejo izkaznice s seboj. Sprejemali se bodo tudi novi člani, zato naj pripelje

prstan, da zdaj niti sam ne ve, kateri je pravi, tako da mora vse tri proglasiti za nepravne. To pa tembolj, ker noben prstan nikogar ni osrečil, dočim je prej pravi prstan res osrečeval. Torej on in njegovi predniki niso bili srečni zato, ker so imeli čudodelni prstan, temveč zato, ker so verjeli v njegovo čudodelno moč. Zdaj pa so nesrečni vsi trije sinovi, čeprav ima eden pravega in bi moral torej vsaj ta srečen biti. Potemtakem ne pomaga pravi prstan prav nič — samo vera vanj, ta bi pomagala. Kdor bi namreč vedel, da bo vse dobro izteklo, temu ne bi bilo treba uganjati nikakih hudobij in goljufij — živel bi pravilno — to pravilno življenje bi pa bilo res izvor prave sreče. Ne prstan, temveč vera vanj in življenje po tej veri — to je, kar osrečuje.

Natanko tako, kakor s temi prstani, je tudi z raznimi verami. Dokler Žid misli, da je njegova vera prava in tudi resnično po njej živi — je blažen. Istotako Mohamedan, istotako Kristjan. Toda če se svoje vere drži samo iz komednosti, ne da bi res verjel vanjo, ne da bi ga ta vera res blažila, potem mu bo ta vera samo v izpodtiko.

Vera sama ni prav nič vredna, še piško-

vsak član tudi svoje prijatelje in znanca s seboj. — Sodrugi, delavci, bajtarji, zavedajte se, da se vaš gnotni položaj v Bohinju brez trdne organizacije v Kmetško-delavski zvezi nikdar ne izboljšal. Lesni delavci, žagarji in profesijonisti pri elektriki, vi mali obrtniki, vsi bodite za enga, eden za vse. Razmere vas že kličejo: organizirajte se, izobražite se!

Volili bomo tudi delegata za strankin zbor dne 14. in 15. avgusta. Pridite vsi! Odbor.

Dopisi.

Bloke. Klerikalci so že tako predrzni, da dopisujejo že celo našim zaupnikom, naj jim prireajo shode. Ali pa so že tako v koncih, da svojim zaupnikom nimajo! Imeli smo tukaj tudi misijonarje, pa nič drugega nam niso znali povedati, le socialiste so imeli v ustih. „Žene, ne dovolite možem hoditi med socialiste, potem bodo hoteli imeti po 20 žen!“ Takle misijonar do hoteli imeti po 20 žen! Še misli, da smo na Blokah sami milijonarji. Še Turki imajo le po eno, čeprav jim je dovoljeno imeti jih, kolikor hočejo. Nekatero ženo so pa le tako nerodne, da so se dale preplašiti.

Črmošnjice pri Semiču. Iz našega kraja dobi „Ljudski glas“ le redkokdaj kak dopis. Naznanjamo vam, da se v naši občini vrše v nedeljo 17. t. m. v drugič občinske volitve. Pri prvih volitvah so naši nasprotniki tako goljufali, da je bila deželna vlada vsled naše pritožbe prisiljena razveljaviti prve volitve. Naši nasprotniki se zelo trudijo, da bi pri sedanjih volitvah dobili kaj več glasov, pa se zelo varajo, ker jih je ljudstvo že dovolj spoznalo, kako so jih gospodarili med vojno. Sedaj se nam vsi prikupujejo, mi pa hočemo ostati zvesti internacionalni socialni demokraciji in bomo oddali svojo kroglice v drugo skrinjico, ki pripada Kmetško-delavski zvezi. Spoznali smo, kdo je naš prijatelj in kdo je naš sovražnik in znano nam je tudi, kdo hoče ščititi koristi kneza Auersperga in pa judovske zagrebške banke. Sedaj imamo tega dovolj, zato bomo oddali svoje kroglice v drugo skrinjico. — Toliko za danes, prihodnjič pa še kaj več!

Iz Sevnice nam poročajo, da so zavladali nad tamošnjo tovarno kopit narodni socialisti. Zmagali so nad podjetnikom popolnoma. Zdaj bo konec kapitalizma v Sevnici — takoj potem se razširi ta protikapitalistični boj tudi na ostalo Slovenijo.

Najprej so postavili tovarno pod sekvestra, potem pod drugega sekvestra, potem pod tretjega. Ker so sekvestri vzorni možje, so razdelili ves dobiček med delavstvo — žalibog ga je bilo samo toliko, da so si delavci lahko semtertja kupili subega kruha. Narodno socialistični gospodje so bili s tem zadovoljni, delavstvo pa ne. Da zadovoljijo tudi narodno socialistično delavstvo, so poklicali narodnega Wranglova, bivšega ruskega generala, za sekvestrova pomočnika. Ta je že prišel in začel takoj pomagati, zaenkrat še bolj po malem, ker je začetnik v nar. socializmu, samo 3000 K na mesec bo prispeval k zmanjšanju dobička. Upamo pa, da se ta vsota kmalu zviša, povrh pa pride lahko še nekaj Wranglovih častnikov v tovarno, za

vega oreha ne. Vrednost daje vsaki veri šele pošteno življenje, pridno delovanje po naukih tiste vere. Vsi trije prstani so ponarejeni, če nobeden ne osrečuje — vse tri vere so ponarejene, če ne blaže svojih vernikov, če jih ne osrečujejo.

V resnici, če pogledamo malo v življenje naših vernikov, ne najdemo nikjer nobenega srečnega. Pri judih, mohamedancih in kristijanih, povsod imamo mnogo „pobožnih“ ljudi, ki pa ne delajo tako, kakor jih uči njih vera, temveč žive ravno tako, kakor drugi, ki niso pobožni in se niti ne kažejo pobožne. Kvečjemu če je še kje v kakem zapuščenem hribovju kak pastirček, ki se prilegajo nanj svetopisemske besede: blagor ubogim na duhu, ker njih je nebeško kraljestvo. Pa takih je zdaj malo, petletna vojna je tudi te privlekla med ljudi, tudi ti so videli premog in rekli: Ta stvar je pa veliko starejša nego naša zemlja po Mojzesovih knjigah. Mojzes je napačno računal! Torej ni res, da je govoril z Bogom! Ne verujem mu več! Sicer pa niti vere ljubezni do bližnjega ne priznavam več, odkar sem videl to strašno sovraštvo do bližnjega, ko nam je bilo zaukazano pobijati laške katoličane, mi smo se pa borili skupno

njimi tudi stotnija Wranglovih vojakov. Takrat bo že socializacija popolnoma izvršena, domače slovensko delavstvo pojde pa lahko v senco ležati.

Sevničani so dobre volje, ker všeč nam je, kako se znajo šaliti s tako resno stvarjo. Ne bojimo se zanje!

Po svetu.

Mala Azija.

Pređen so Grki zapustili Ismid v Mali Aziji, ker so jim Turki bili za petami, so se strašno znesli nad mestom in prebivalstvom, zlasti židovskim. Očividci pripovedujejo, da so videli v neki sami ulici nad 60 ubitih ljudi z rokami zvezanimi na hrbtu. Sto hiš so Grki zažgali in sicer so pri tem sodelovali redni vojaki, dočim jim častniki in komande niso branile tega zločinkega početja.

Moravska.

Kakor javlja „Venkov“ je letina sladkorne repe na Moravskem, nadalje ves krompir, travniki in detelja in celo gozdovi ogroženi po gosenicah. List govori naravnost o katastrofi, proti kateri delujejo oblasti z vso vnemo. Celotni vojaki pomagajo pri tej akciji.

Nemška Avstrija.

Policija na Dunaju je prejela več članov konzorcija, ki je ponarejal bankovce in kateremu se je posrečilo podtakniti nekaterim dunajskim bankam za 500.000 ponarejenih češkoslovaških bankovcev po 500 K. Aretirani so bili trgovski potnik Ludovik Klein iz Munkačca, ki se je v bankah predstavljal kot trgovec Blau iz Bratislave, in njegova žena, dalje inženir Andrej Glycerly iz Železnega grada in vaučilišni profesor Julij v. Meszaros iz Budimpešte. Po zahtevi varstvene oblasti sta bila v Budimpešti aretirana trgovca Kastner in Trieringer. Družba je ponaredila doslej za 5.763.000 K češkoslovaških bankovcev, kar odgovarja znesku 57 milijonov avstrijskih kron. Preiskava se še nadaljuje in se policija pred vsem prizadeva najti delavnice ponarejevalcev.

Tedenske vesti.

S strašnimi posrednimi davki odirajo delavno ljudstvo. Vsak grizljaj imamo obdavčen. Vendar jim to še ni dosti, tudi neposredne davke iztirjavajo od nas tako krivično, da kriči do neba. V Avstriji so se vsaj ozirali na delavca z velikimi družinami — zdaj pa nič. — Slišimo pa, da iztirjavajo to samo v Sloveniji, doli na jugu tega ni.

„Domoljub“ je začel streljati proti Etbinu Kristanu. Udaril bom pastirja, pa se bodo razkropile ovce — tega se je naučil iz Sv. pisma, vse drugo njegovo znanje je iz pekla. Zdaj, ko ne bo mogel tolči več po Tonetu, poskuša izpodkopavati delavsko zaupanje v Etbina. Kdor ga ne pozna, bo verjel, posebno še, ker se ravno tako piše; morebiti bo mislil kdo še celo, da sta brata, čeprav niti v sorodu nista. Tudi „Domoljubov“ oče „Slovenec“ je začel gonjo proti Etbinu.

s Turki, ki smo jih morali ljubiti, čeprav smo se učili, da je Turek najljutejši sovražnik križa.

To je spoznal zadnji pastirček — zato je zgubil vero še on. Navadil se je lagati in krasti, kajti dovoljeno je, če te ne vjamejo.

Ni res, da vera peša! Vere sploh ni več, samo vpisani smo, grdi malikovavci smo! Ker naš je mati tako učila, zato ostajamo, kakor smo bili, čeprav vemo, da naša vera prav nič več ne blaži, kakor je blažila še naše poštene matere... S Prešernovim Črtomrom vred pravimo:

„Ljubezni vere in miru in sprave
Ne branim se je vere Bogomile!
Vem, da malike in njih službo glave
Služabnikov njih so na svet rodile;
V njih le spošival očetov sem postave;
Al' zdaj ovrgele so jih vojske sile.“

Vse to vemo s Črtomrom vred. Vemo tudi, da je Kristov nauk boljši, prestopili bi, toda poboljšati se ne maramo prej, dokler nimamo zagotovila, da bo to dobro plačano:

„Če sklene me s teboj krst, Bogomila,
kdaj bo zakona zveza me sklenila?“

Takoj je Črtomir pripravljen dati se krstiti, če mu Bogomila obljubi, da bo za krstom takoj poroka. Mi seveda, ki nismo zaljubljeni

No, naša delavstvo ni več tako nezavedno! Nihče ne bo več zahteval od socialističnega poslanca, da naj gre v rov kopat premog ali pa naj hodi raztrgan. Etbinovo delo poznamo predbro, njegovih govorov ne poslušamo samo cela zbornica, temveč jih tudi naše ljudstvo zelo rado čita. Tudi ve, da je treba mnogo čitati in študirati, če hoče kdo tam vsestransko poznati položaj, in da bi Etbin ne bil Etbin, če bi moral kopati gramoz. Vse to naše delavno ljudstvo ve in ga zato vedno kliče na shode — le škoda, da se s. Etbin ne more raztrgati na 100 kosov. Če bodo klerikalci imeli kdaj takega moža, tistemu naj potem priporoče, naj se obleče v kake cape, kadar pojde med ljudstvo. Če bo ubogal, mu bomo rekli potem demagog. Nič boljši bi ne bil, kakor tisti berači, ki si obleko nalašč raztrgajo, da dobe več miloščine.

Proslava ustave. Deželno predsedstvo pošilja pozive občinam, da naj alovosno praznujejo sprejetje ustave. Opozarjamo naše pristaše v občinskih odborih, da deželno predsedstvo nima pravice od občin zahtevati, da se temu pozivu odzovejo. Ustavo moramo sicer vsi priznati, ker je zakon, in se moramo po njej ravnati, a proslavljali je ne bomo ne mi, ne naše občine, ker ne odgovarja našim zahtevam in potrebam. V tem smislu naj se tudi deželnemu predsedništvu na njegov poziv odgovori.

Socialistično gibanje v Rumuniji.

Zadnje dni junija se je sestel v Ploesti (Stara Rumunija) zbor socialističnih strank Rumunske. Sklep zborovanja je bil združitev socialističnih strank v federativno socialistično stranko in pristop k mednarodni zajednici socialističnih strank, ki je bila februarja ustanovljena na dunajski konferenci. Na zborovanju je zastopalo 72 delegatov 43.000 organiziranih članov. Zastopana je bila Sedmograška s 35 delegati, Bukovina 29, Stara Rumunija s 13 in Banat s 15 delegati. Kakor je razvidno je socialistična struja v Stari Rumuniji najšibkejša. To pa radi tega, ker je odstopilo nezavedno delavstvo po stavki leta 1920.

Brezposelnost v Milanu. Po službenem poročilu je bilo v Milanu 1. maja 8218, 1. junija 14.349, 1. julija pa že 21.588 nezaposlenih delavcev. Največ brezposelnih je med kemičnimi, oblačilnimi in usnjarskimi delavci.

Naš državni patentni urad. En primer, v kakšnih razmerah živimo: Neki navaden človek je sestavil zdravilo, ki prekaša vsa dosežanja zdravila te vrste. Prosil je, naj mu podeli patent. Odgovorili so mu: Ker niste farmacevt (lekarnar), niti zdravnik, vam patenta ne moremo podeliti. — V Nemški Avstriji je bil patent brez pridržka podeljen. — Neverojetno, ampak resnično!

Zakon o izseljevanju v Zedinjene države je stopil 3. julija 1921 v veljavo. Po odredbah tega zakona znaša letno število izseljenikov iz kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev 6405 oseb. To število obsega osebe, ki so bile rojene v današnjih mejah kraljevine SHS brez ozira na narodnost in državljanstvo. Zanimivo je, da se je leta 1920 izselilo preko 20.000 ljudi iz naše kraljevine v Zedinjene države. Vrhovno nadzorstvo izseljevanja vršijo oblasti Zedinjenih držav.

v Bogomilo, temveč v zlato tele, mi vprašamo, koliko dobimo zato, če se poboljšamo. Ker smo vsi taki, zato nam vse poboljšanje prav nič ne pomaga. Plačano poboljšanje ne more blažiti, ne osrečevati. Tako poboljšanje nas le grize, če imamo sploh še kaj vesti. Danes seveda ne moremo pokazati na zglede, ker nihče ne prestopa iz vere v vero, vsi vedo, da je vse eno. Zato pa prestopajo ljudje iz organizacije v organizacijo. Ali ne poznate nikogar, ki se je zaradi službe prepisal v narodno-socialistično organizacijo? Danes ga grize, pa tolaži se s tem, da so vse stranke enake, vse zanič. V resnici je pa zanič le on sam. On sam se je prodal za sklado leče kapitalističnim nacionalistom in danes je tisto lečo prav žalostno, ker ve, da jo je iztrgal iz rok svojim bratom, ki morajo bolj na kratko privijati svoje pasove, stiskati zobe in trudapolno delati za boljšo bodočnost svojo in njegovo. Kajti tudi njemu se zna pripetiti, da mu iztrgajo tisto sklado leče. Šele potem bo našel zopet pot do svojih bratov, ki se bore za pravico in resnico. Takrat ne bo več vprašal, kaj dobim, če se organiziram, takrat bo vedel, da se mora organizirati, če noče za plotom poginiti.

Štetje se vrši v pristaniščih, kjer se izseljenec izkrci. Viza konzularnih uradov v nobenem primeru ne jamčijo za prihod v Zedinjene države. Osebe, ki se hočejo izseliti v Zedinjene države, se opozarja na to, da znaša sedaj dovoljeno število izseljencev le eno četrtno število onih oseb, ki so se prej smele preseliti iz naše kraljevine. Ako po uveljavljenju novega zakona dospe v pristanišče Zedinjenih držav večje število oseb iz naše kraljevine kakor je dovoljeno, se ti izseljenci morajo vrniti nazaj, in sicer ob lastnih stroških. Vse nove odredbe so le dopolnilo prejšnjih naredb in veljajo za dobo dveh let.

Politični pregled.

Fašistovski banditi so te dni ponovno napadli socialistično mesto Grosseto v Italiji. Prišlo je do običajnih prizorov: moritev, požiganja, vlomov in aretiranja delavcev. Okrog 50 neoboroženih delavcev je mrtvih in ranjenih. Tiskarno komunističnega lista „Il Risveglio“ so banditi zažgali.

Francoska socialist. zborniška frakcija zahteva revizijo vseh obsodb, ki so jih francoska preka in vojna sodišča izrekla za vojne in se glasijo na smrt ali poniževalne kazni. Revizijo naj bi izvedlo posebno sodišče. — „Le Populaire“ priobčnjuje v zadnjem času celo vrsto avtentičnih člankov, ki se nanašajo na posamezne slučaje takih obsodb. Na stotine se je s strani francoskih vojaških mogotcev zgodilo zločinov, ki morajo vsakemu moralnemu človeku pognati rdečico sramu v obraz. Tisoč nedolžnih žrtev je padlo, francoski militarizem ni nič manj zločinski kot vsi drugi. In vsi tisti veliki hudo delci, generali, diplomati in drugi, ki so iz gole objestnosti pahnili tisoče družin v neskončno bedo, sede danes na vzvišenih prestolih „domovine“ in se puste slaviti!

Ukrajina mobilizira. Govori se, da bo prihodnje dni vsa Ukrajina mobilizirana.

Atentat na litvanskega zunanjega ministra. Kakor poroča „Neue Freie Presse“ iz Kovna, se je na litvanskega ministra za zunanje posle Puryckega ponoči v njegovem stanovanju izvršil atentat. Neznani vlomilci so ustrelili iz revolverjev petkrat nanj. Minister je ranjen, pa ne navarno. — Zopet eden, ki je mislil, da če ta izgine, ne pride drugi.

Napredovanje francoske socialistične stranke. Voditeljem francoske socialistične stranke se je po polnem razsulu na kongresu v Poursu posrečilo v kratkem času upostaviti 80 močnih krajevnih organizacij. Tri organizacije, ki so se na kongresu priključile komunistom, so se sedaj povrnila v prejšnjo stranko, tuniška skupina, ki se je za razkola izjavila za avtonomno, pa je sklenila, da stopi v nekdanji stik v Longuetovo stranko. Komunisti polagoma izgubljajo na tleh, ker se proletariat povrača k edino uspešnim principom revolucionarnega socializma.

Predsednik Harding je podpisal sklep kongresa, s katerim se izjavlja, da preneha vojno stanje z Nemčijo in Nemško Avstrijo.

Gospodarstvo.

— **Znak slabega gospodarstva** je padanje kurzne vrednosti denarja na borzah. Tudi jugoslovanska krona in dinar padata rapidno. In vzrok: kupujemo naše državne potrebščine v Franciji, Belgiji, Angliji in Ameriki. Na denarnem trgu kupujemo dolarje, ki jim na ta način pripomoremo do veljave, v Nemški Avstriji pa ne naročamo, ker bi tam lahko s našim denarjem plačali. Na ljubo zaveznikom, t. j. antantnim kapitalistom, bodo naši državniki morda napravili državni bankerot, da bo naša država vendar antantna kolonija.

— **Prepoved prodaje žita v klasju.** Minister za socialno politiko je odredil, da ostanejo dosedanje odredbe ministra za prehrano in obnovo zemlje, ki prepoveduje uporabo žita za krmo in prodajo žetve vseh vrst žita v klasju, tudi letos v veljavi.

— **Nova vrsta lokomotiv.** Neka angleška tvornica parnih strojev je iznašla nov tip lokomotiv na električne turbine. Prednost teh lokomotiv leži v tem, da je pogon ceneji, hitrost pa večja.

— **Nove železniške zgradbe v Sloveniji.** Ministrstvo saobračaja je izdelalo podroben načrt glede železniških investicij, za ka-

tere se bode porabilo 500 milijonsko dinarsko posojilo. Od tega posojila se bodo porabili tudi znatni zneski za obnovo in novo gradnjo železnic v Sloveniji. Za železniške delavnice v Ljubljani je predlaganih pet milijonov dinarjev, za gradnjo poslopja inšpektorata državnih železnic en milijon dinarjev. Za zgradbo nove proge Ljutomer-Ormož-Murska Sobota je določenih 10 milijonov dinarjev.

— **Izplačevanje 20% odbitka.** Generalni inšpektorat finančnega ministrstva prične v kratkem zbirati podatke glede odtegnjenih 20% o priliki zadnje izmenjave denarja. Približno čez mesec dni se prične izplačevanje.

— **Tvornica klobukov v Sisku.** V Sisku je osnovana tvornica klobukov. Tvornica je začela za enkrat izdelovati klobuke iz gotove klobučevine, katero dobiva iz inozemstva, vendar se že montirajo stroji za izdelovanje klobučevine iz domače volne in zajčje dlake, tako, da bo tvornica v kratkem od uvoza tujih surovin neodvisna.

— **Nemško-francoska gospodarska pogodba.** Listi javljajo, da se je sestavil načrt nemško-francoskega dogovora o dobavi blaga in sirovin v vrednosti 15 milijard. Predvideno je med drugim tudi tako blago, ki se more prodati naprej. Razen tega pride v poštev tudi nakup 500 nemških lokomotiv in 25.000 železniških vozov.

— **Kriza v bakreni industriji Japonske.** Tačas se nahaja japonska bakrena industrija v težkočah. Zaloge bakra se računajo na 35.000 ton; mesečna produkcija znaša sedaj približno 4000 ton, medtem ko znaša mesečna poraba le 2600 ton. Edino eksportno tržišče za japonski baker je Kitajska, kjer so sedaj evropske in ameriške cene znatno nižje, kakor pa japonske.

— **Poceni živila iz Amerike.** Parobrodne družbe na zahodni obali Južne Amerike so se zedinile v tem, da otvorijo redne parobrodne zveze. Prva naloga novega koncerna bo, da otvori veliko zvezo z Evropo, po kateri se bodo prevažala živila po nizki ceni iz Peruja, Ekvadorja in Kolumbije, kjer je živil silno mnogo, a jih ne morejo doma prodati.

Protiizjava.

Prof. dr. Lončar pravi v zadnjem „Avtonomistu“, da udarjam brez premisleka okrog sebe. Veruje naj, da sem prav dobro premislil vse, kar sem napisal v zadnjem „Ljudskem glasu“, tudi to, da se je zatekel v klerikalnega „Slovenca“. Res je, da danes teden še nisem vedel, da je bila poslana tista izjava tudi „Naspreju“ — toda to na stvari prav ničesar ne izpremeni. Mojih izjav „Slovenec“ še ni nikdar prinašal! Prinesel je pa takrat „Slovenec“ tudi dodatek o famoznem poslancu, ki si ga ni sam izmislil. Če bi ne bil takrat takoj odgovoril, bi bil vsak lahko mislil, da sem res kaj zakrivil. Braniti sem se moral tembolj, ker se je tikal tisti napad blagajničarja. Torej ne udarjam nepremišljeno okrog sebe jaz, pač pa je bila tista izjava zelo nepremišljen udarec!

Zdaj šele, ko vem, da je prof. dr. Lončar podpisal tisto izjavo zavestno, zdaj šele ga dolžim zavijanja. Da ni bilo bilance? Kot predsednik ve dobro, da je bila bilanca z 31. decembrom 1920 že zdavnaj gotova, da pa je nismo mogli odobriti, ker sem zahteval (in je načelstvo to zahtevo odobrilo!), da se mora napraviti tudi bilanca s konca junija, ki mora vse postavke pojasniti. Obe bilanci sta bili predloženi zboru in vsi združniki so jih lahko videli s prilogami vred, razen tistih seveda, ki jih radi politike niso hoteli videti. Prof. Lončar jih je pa s svojima prijateljema videl že prej, pa ni imel časa ju pregledati in podpisati, kakor sta bili podpisani že od mene, niti ni zahteval od uradnika pojasnil, temveč je poslušal le g. Erjavca in se dal od njega zapeljati tudi v zelo čudno dejanje: v moji odsotnosti so odnesli kartoteko, ker se jim uradnik ni upal ugovarjati, ko je videl pred seboj takratnega predsednika, podpredsednika in tajnika. Upam, da se razumemo, čeprav govorim zelo milo. Kdor hoče, naj prevede to v Erjavčev slog, ki ga jaz nisem vajen.

Kako je s sabotžo? Prof. dr. Lončar mi je opetovano pritrdil na odborovih sejah, ker je po pojasnilu znal objektivno ločiti blagajniško in tajniško delo in posebno tudi delo uprave. Ve tudi, da je delal uradnik bolj po tajnikovih,

nego po mojih naročilih. Ve tudi, da sem soglašal z izpremembo v upravi, hotel sem le, naj ne bo dražja nego dozdej (400 K mesečno!). Ve tudi, da sem z britko ironijo cikal na to, da si daje tajnik vsako vrstico razen sejnih zapiskov plačati, dočim delajo „koritarji“ zastoj. Ve o vseh križih in težavah, ve tudi o bilanci za leto 1919, ve tudi o tem, da je imel sam dolžnost pogledati včasih v upravo — ve pa tudi, da je najceneje podpisati izjavo, ki jo napišeta gg. Erjavec in Prepeluh.

Pa nadzorstvo? Sklenjena je bila skupna seja načelstva in nadzorstva, predsednik je podpisal vabila zanjo, tajnik je pa povabil samo načelstvo. Upam, da ne misli nihče, da sem tudi tu sabotiral jaz! Kajti tajnik je bil duša uredništva, samo ta je imel pomisleke proti skupni seji, ki bi bila lahko kaj ukrenila proti nesocialističnim „Našim zapiskom“!

Prosim vse čitatelje, ki jih ne zanima naša „Slov. soc. matica“, naj mi oprostite, da jih združujem pri tem. Kajti prof. Lončar zasluži, da mu odgovorim. Kot socialist je izpolnjeval točno svoje dolžnosti, tudi prispevke je plačeval redno — nikakor ni bil enak svoji sedanji družbi. Še vedno upamo, da je zaslepljen vsled prevelike zaposlenosti s profesuro, kakor smo tudi na občnem zboru upali, da le iz neprevidezosti ni dal na razpravo čudne zadeve o pooblastilu s. Mihevc. Sicer pa počakajmo dogodkovega razvoja.

V Ljubljani, dne 11. julija 1921. Z. B.

Založba in last konzorcija „Ljudski Glas“.
Oblastem je odgovoren Ign. Mihevc.
Tiska: Tiskarna J. Pavliček v Kočevju.

„V boj za občino.“

Brošurica „V boj za občino“ vsebuje poljudno razložen volilni red za občinsko zastopstvo. Temu se pridejana tudi praktična navodila. Cena ji je 6 K. — Naroča se pri Centralnem tajništvu JSDS in KDZ v Ljubljani, poštni predal 168.

Splošno kreditno društvo

v Ljubljani, registrovana zadruga z omejeno zavozo sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. do 13. ure in jih obrestuje po čistih

4%

Rentni davek plača društvo iz svojega. Obresti se kapitalizirajo polletno. Večje in stalne vloge se obrestujejo po dogovoru. Posojila daje svojim združnikom proti vknjižbi, na osebni kredit proti poroštvu ali zastavi vrednostnih papirjev. Menice se eskontujejo po bančni obrestni meri.

Edini, res delavski denarni zavod.

Miši - podgane stenice - ščurki

in vsa golazen mora poginiti, ako porablja moja najboljše preizkušena in splošno hvaljena sredstva kot: proti poljskim mišim K 12—, za podgane in miši K 12—; za ščurke, a posebno močna vrsta stane K 20—; posebno močna tinktura za stenice K 15—; uničevalec moljev K 10—; prašek za uši v obleki in perilu K 10— in 20—; proti mravljam K 10—; proti ušem pri perutnini K 10; prašek proti mrčesom K 10— in 20—, proti ušem pri ljudeh K 5— in 12—; mazilo za uši pri živini K 5— in 12—; tinktura proti mrčesu na sadju in zelenjadi (uničevalec rastlin) K 10—.

Pošilja po povzetju Zavod za eksport

M. Jünker, Zagreb 45, Petrinjska ul. 3.

COSULICH-LINE
= TRST-AMERIKA =
New-York — Buenos-Aires —
Rio di Janeiro — Santos
Montevideo

Brezplačna pojasnila in prodaja voznih listov za potnike za Slovenijo edinole pri:

SIMON KMETEC, Ljubljana
Kolodvorska ulica 26.